

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ВОЄННО-ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ»

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна «Воєнно-економічний аналіз» є однією із основних загальнонаукових дисциплін у підготовці висококваліфікованих офіцерів оперативно-тактичного рівня в галузі знань 25 «Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону» за спеціальністю 254 «Забезпечення військ (сил)» спеціалізацій «Організація тилового забезпечення НГУ» та «Організація технічного забезпечення НГУ», допоміжною за спеціальністю 253 «Військове управління (за видами збройних сил)» спеціалізації «Службово-бойове застосування військових частин, з'єднань Національної гвардії України», а також за спеціальністю 251 «Державна безпека» спеціалізації «Морально-психологічне забезпечення дій військових частин і з'єднань НГУ».

Здобувачі вищої освіти в результаті вивчення даної навчальної дисципліни мають стати компетентними фахівцями у специфічних питаннях приймання економічно обґрунтованих рішень в діяльності військової частини за посадою призначення, організовувати їх виконання та нести особисту та професійну відповідальність за свої дії. У межах цього курсу слухачі продовжують формувати інтегральну, загальні та професійні компетентності, необхідні для підготовки випускника до виконання функціональних обов'язків на посадах призначення, створення потенціальної бази для багатоваріантного вибору шляху подальшого військово-професійного становлення та кваліфікаційного удосконалення з урахуванням конкретних потреб Національної гвардії України.

Безповоротно пішов час ігнорування економічних факторів у сфері військової діяльності. У процесі становлення ринкових відносин в Україні створилася складна фінансово-економічна ситуація, в якій державі неймовірно важко виділяти кошти на військові цілі у великій кількості. У цих умовах суспільству загалом і, військовим насамперед, необхідно вирішити складну проблему - навчитися ефективно вирішувати оборонні задачі в умовах жорстких фінансових обмежень. Сьогодні основоположним для організації діяльності Національної гвардії України стає принцип ефективності і економічності використання бюджетних коштів, коли уповноважені органи і одержувачі даних коштів повинні мати за мету необхідність досягнення заданих результатів з використанням найменшого об'єму коштів або досягнення найкращого результату з використанням певного бюджетом об'єму коштів.

Задача навчальної дисципліни полягає в тому, щоб розкрити теоретичні і практичні питання ефективного використання виділених коштів в умовах конкурентної (тобто ринкової) економіки з урахуванням специфіки діяльності Національної гвардії України. Навчити офіцерів з системних позицій, з урахуванням сучасних положень економічної теорії та вимог нормативних документів проводити оцінювання заходів службово-бойової діяльності за трьома показниками: ефект – витрати – час, що характеризують отримуваний результат, потрібні або витрачені для досягнення мети ресурси і термін одержання результату.

ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ

Для спеціальності 254 «Забезпечення військ (сил)» спеціалізацій «Організація тилового забезпечення НГУ» та «Організація технічного забезпечення НГУ», для спеціальності 253 «Військове управління (за видами збройних сил)» спеціалізації «Службово-бойове застосування військових частин, з'єднань Національної гвардії України», а також спеціальності 251 «Державна безпека» спеціалізації «Морально-психологічне забезпечення дій НГУ» за денною формою навчання – 4 кредити (120 годин): 72 години аудиторної роботи, 48 годин самостійної роботи (у тому числі 32 години на виконання індивідуального науково-дослідного завдання), за заочною формою навчання – 4 кредити (120 годин): 30 годин аудиторної роботи, 90 годин самостійної

роботи (у тому числі 45 години на виконання індивідуального науково-дослідного завдання).

МЕТА КУРСУ

Мета курсу – ознайомлення слухачів з методологією пошуку ефективних та економічних рішень у військовій ланці; формування вміння застосувати її у практичній діяльності; організування воєнно-економічної діяльності; прищеплення слухачам практичних навичок по застосуванню методу порівняльної оцінки воєнно-економічної ефективності оборонних витрат; формування у слухачів твердих переконань у тому, що застосування кількісних методів обґрунтування рішень ефективне лише при правильній постановці задачі аналізу та виборі адекватних методів її вирішення.

Програмні результати навчання за навчальною дисципліною:

У результаті вивчення навчальної дисципліни випускники повинні здобути теоретичні знання та практичні уміння і навички, які є необхідними для успішного виконання професійних обов'язків за обраною спеціальністю та подальшого навчання і набути таких професійних **результатів навчання**:

РН-3 Володіти базовими знаннями щодо організації та здійснення безпечної навчально-бойової та службово-бойової діяльності.

РН-4 Виступати в ролі наставників молодших колег по службі у вдосконаленні педагогічної майстерності ефективно застосовуючи на практиці різні методики та прийоми навчання.

РН-5 Ефективно використовувати в процесі професійної діяльності знання для розв'язання спеціалізованих задач та практичних проблем тилового забезпечення військ (сил).

РН-7 Демонструвати здатність проводити експериментальні та теоретичні дослідження, узагальнювати, аналізувати, систематизувати, робити обґрунтовані висновки з питань професійної діяльності та презентувати свої досягнення у формі звіту з використанням посилань, додатків, документів відповідно до теми та захистити їх перед комісією науковців.

РН-8 Демонструвати знання процесів тилового забезпечення військових частин і з'єднань Національної гвардії України.

РН-9 Планувати та організовувати тилове забезпечення військових частин і з'єднань Національної гвардії України, організовуючи підлеглих на виконання поставлених завдань.

РН-12 Використовувати на практиці різні інструменти та стратегії для оцінювання та забезпечення якості виконуваних робіт при управлінні військовими частинами і з'єднаннями та їх тиловим забезпеченням в різних умовах обстановки, а також робити звіти та доповіді про них усно і письмово.

РН-14 Діяти у складі органів військового управління, спілкуючись з представниками інших видів та родів військ, представниками інших професійних груп різного рівня.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Вивчення цього курсу передбачає повне, часткове або опосередковане формування відповідних компетентностей ОНП підготовки офіцерів другого (магістерського) рівня в галузі знань 25 «Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону» за спеціальністю 254 «Забезпечення військ (сил)» спеціалізацій «Організація тилового забезпечення НГУ» та «Організація технічного забезпечення НГУ», за спеціальністю 253 «Військове управління (за видами збройних сил)» спеціалізації «Службово-бойове застосування військових частин, з'єднань Національної гвардії України», за спеціальністю 251 «Державна безпека» спеціалізації «Морально-психологічне забезпечення дій НГУ» (див. Табл. 1).

Перелік змістових модулів:

Перелік змістових модулів:

Змістовий модуль 1 Теоретичні основи воєнно-економічного аналізу.

Змістовий модуль 2. Воєнно-економічний аналіз бойових дій військ.

Змістовий модуль 3. Економічна робота у військової частині НГУ та оцінювання ефективності її здійснення.

Змістовий модуль 4. Життєвий цикл зразка озброєння і воєнної техніки та його воєнно-економічні показники.

Змістовий модуль 5. Воєнно-економічний аналіз при плануванні заходів з розвитку НГУ.

Основними видами навчальних занять з даної дисципліни є лекції, семінарські і групові заняття, практичні заняття, консультації, командно-штабне навчання.

Виконання індивідуального науково-дослідного завдання полягає у самостійному проведенні дослідження, відповідно до запропонованої викладачем тематики з урахуванням індивідуальних здібностей та особливостей слухачів, оформлених у вигляді наукового реферату, тез доповідей та виступів на науково-практичних конференціях, розробленні відповідних підрозділів науково-дослідних робіт кафедри, підготовці наукових статей у періодичному науковому виданні, яке є підготовкою до розроблення магістерської роботи.

Для слухачів заочної форми навчання обов'язковим індивідуальним науково-дослідним завданням є виконання контрольних робіт, яке передбачає проведення аналізу та обґрунтування шляхів вирішення проблем за напрямом професійної діяльності відповідно до тематики, запропонованої викладачем.

ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань слухачів здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання знань слухачів (курсантів, студентів) в Національній академії Національної гвардії України».

Компетентності, які слухач набуде в результаті навчання:

Таблиця 1.

Компетентності та оцінювання рівня їх досягнення курсантами

Шифр	Компетентність	Ступінь сформованості компетентності	Оцінювання
ІК	Здатність розв'язувати складні проблеми та виконувати завдання із забезпечення військ або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов обстановки.	Частково, під час виконання завдань групових занять та практичних занять. Частково, під час виконання індивідуального науково-дослідного завдання. Опосередковано, під час модульного контролю.	Поточне, виконання індивідуального науково-дослідного завдання, модульний контроль.
ЗК-1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Повне, під час виконання індивідуального науково-дослідного завдання.	Виконання індивідуального науково-дослідного завдання.
ЗК-2	Здатність застосовувати знання у складних та кризових ситуаціях в умовах	Частково, під час виконання завдань групових занять та практичних занять.	Поточне, модульний контроль.

	неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.	Опосередковано, під час модульного контролю.	
ЗК-3	Здатність планувати та організовувати особисту діяльність	Опосередковано, шляхом організації та планування власного навчання, виконання завдань. Частково, під час виконання індивідуального науково-дослідного завдання.	Поточне, виконання індивідуального науково-дослідного завдання.
ЗК-4	Здатність приймати обґрунтовані рішення в складних і непередбачуваних умовах.	Частково, під час виконання завдань групових занять та практичних занять. Опосередковано, під час модульного контролю.	Поточне, модульний контроль.
ЗК-5	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо	Опосередковано, шляхом організації та планування власного навчання, виконання завдань	Поточне, виконання індивідуального науково-дослідного завдання.
ЗК-7	Здатність планувати, організовувати та здійснювати наукові дослідження щодо вирішення проблем за напрямом професійної діяльності.	Повне, під час виконання індивідуального науково-дослідного завдання.	Виконання індивідуального науково-дослідного завдання.
ЗК-8	Здатність до самовдосконалення	Опосередковано, під час навчання, яке є шляхом самоудосконалення.	Самооцінювання, зворотний зв'язок.
ПК-1	Знання та розуміння військових стандартів підготовки (за напрямом професійної діяльності).	Частково, під час виконання завдань групових занять та практичних занять. Опосередковано, під час модульного контролю.	Поточне, модульний контроль.
ПК-4	Розуміння факторів, які мають позитивний чи негативний вплив на результати виконання поставленого завдання, та здатність визначити та врахувати ці фактори в конкретних умовах обстановки.	Частково, під час виконання завдань групових занять та практичних занять. Частково, під час виконання індивідуального науково-дослідного завдання. Опосередковано, під час модульного контролю.	Поточне, виконання індивідуального науково-дослідного завдання, модульний контроль.
ПК-5	Здатність ефективно застосовувати на практиці знання для розв'язання спеціалізованих задач та	Частково, під час виконання завдань групових занять та практичних занять. Частково, під час	Поточне, виконання індивідуального науково-дослідного завдання, модульний контроль.

	практичних проблем забезпечення військової частини НГУ.	виконання індивідуального науково-дослідного завдання. Опосередковано, під час модульного контролю.	
ПК-7	Здатність розглядати проблему дослідження з використанням відповідних джерел та бібліографії.	Повне, під час виконання індивідуального науково-дослідного завдання.	Виконання індивідуального науково-дослідного завдання.
ПК-9	Здатність здійснювати управління військовою частиною в ході бойових та спеціальних дій.	Частково, під час виконання завдань групових занять та практичних занять. Опосередковано, під час модульного контролю.	Поточне, модульний контроль.
ПК-11	Здатність організовувати підлеглих для виконання поставлених завдань	Частково, під час виконання завдань групових занять та практичних занять. Опосередковано, під час модульного контролю.	Поточне, модульний контроль.
ПК-12	Здатність організовувати і оцінювати професійний розвиток команди	Частково, під час виконання завдань групових занять та практичних занять. Опосередковано, під час модульного контролю.	Поточне, модульний контроль.
ПК-13	Здатність організувати підготовку підпорядкованих частин (підрозділів) у відповідності з вимогами військових стандартів підготовки бойових та спеціальних дій.	Частково, під час виконання завдань групових занять та практичних занять. Опосередковано, під час модульного контролю.	Поточне, модульний контроль.
ПК-14	Здатність діяти у складі органів військового управління	Частково, під час виконання завдань групових занять та практичних занять. Опосередковано, під час модульного контролю.	Поточне, модульний контроль.
ПК-15	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань)	Частково, під час виконання завдань групових занять та практичних занять.	Поточне.

ПОТОЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Поточне оцінювання здійснюється на групових та практичних заняттях шляхом усного або письмового опитування, а також усні доповіді задуму, рішення, пропозицій з питань господарської та фінансової діяльності за кожним завданням в межах змістових модулів. На семінарських заняттях оцінюється ступінь засвоєння теоретичного матеріалу шляхом заслуховування підготовленої доповіді та/або розгорнутої відповіді на питання, запропоновані викладачем для обговорення.

ОЦІНЮВАННЯ ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО НАУКОВО-ДОСЛІДНОГО ЗАВДАННЯ

При оцінюванні виконання індивідуального науково-дослідного завдання враховуються самостійність виконання завдання, вид наукової діяльності (науковий реферат, доповідь на науково-практичній конференції, наукова стаття, підрозділ науково-дослідної роботи), повнота розкриття тематики, відповідність стандартам оформлення, ступінь опрацювання джерел, наявність ознак наукової новизни. Вид наукової діяльності слухач обирає самостійно. Максимальна кількість балів: науковий реферат – 20 балів, доповідь, яка передбачає публікацію тез доповіді – 10 балів, опублікована наукова стаття – 30 балів, підрозділ науково-дослідної роботи – 10 балів.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ (ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ)

Знання слухачів оцінюються за національною (чотирибальною - "відмінно", "добре", "задовільно", "незадовільно") шкалою, шкалою ECTS (A, B, C, D, E, F, FX) і за 100 бальною шкалою академії.

Загальні критерії оцінювання знань та їх відповідність шкалам оцінювання наведені у таблиці 2:

Таблиця 2

За шкалою ECTS	За національн ою шкалою	За шкалою академії	Критерії оцінювання
A "Відмінно"	Відмінно	90-100	Слухач виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; засвоїв основну та додаткову літературу, рекомендовану програмою; проявив творчі здібності в розумінні, логічному, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
B "Дуже добре"	Добре	82-89	Слухач виявив систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни вище середнього рівня; продемонстрував уміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою; засвоїв літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.

За шкалою ECTS	За національн ою шкалою	За шкалою академії	Критерії оцінювання
C "Добре"		75-81	Слухач виявив загалом добрі знання навчального матеріалу дисципліни при виконанні передбачених програмою завдань, але припустив низку помітних помилок; засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою; показав систематичний характер знань з дисципліни; здатний до самостійного використання та поповнення надбаних знань у процесі подальшої навчальної роботи та професійної діяльності.
D "Задовільно"	Задовільно	66-74	Слухач виявив знання навчального матеріалу дисципліни у обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; справився з виконанням завдань, передбачених програмою; ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповідях на запитання при співбесідах, тестуванні та при виконанні завдань тощо, принципів, які може усунути самостійно.
E "Достатньо"		60-65	Слухач виявив знання основного навчального матеріалу дисципліни в мінімальному обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; в основному виконував завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою; припустив помилки у відповідях на запитання при співбесідах, тестуванні та при виконанні завдань тощо, які може усунути лише під керівництвом та за допомогою викладача.
FX "Незадовільно"	Незадовільно	35-59	Слухач має значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу дисципліни; допускав принципові помилки при виконанні передбачених програмою завдань.
F "Незадовільно"		1-34	Слухач не мав знань зі значної частини матеріалу; допускав принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань; не спроможний самостійно засвоїти програмний матеріал.

На екзамені оцінка виводиться за окремими оцінками за відповіді на запитання білета.

При двох окремих оцінках виводиться:

«Відмінно» (А), якщо обидві оцінки «Відмінно» (А).

«Добре» (В), якщо:

- одна оцінка «відмінно» (А), а друга «добре» (В);
- обидві оцінки «добре» (В).

«Добре» (С), якщо:

- одна оцінка «відмінно» (А), а друга «добре» (С) або «задовільно» (D або E);
- обидві оцінки «добре» (В або С).

«Задовільно» (D), якщо:

- обидві оцінки «задовільно» (D);
- одна оцінка «добре» (В або С), а друга - «задовільно» (D або E).

«Задовільно» (E), якщо:

- обидві оцінки «задовільно» (E).

«Незадовільно» (F або FX), якщо одна з окремих оцінок «незадовільно» (F або FX).

При трьох і чотирьох окремих оцінках виводиться:

«Відмінно» (А), якщо в окремих оцінках не більш однієї оцінки «добре» (В або С), а решта — «відмінно» (А);

«Добре» (В), якщо в окремих оцінках не більш однієї оцінки «задовільно» (D);

«Добре» (С), якщо в окремих оцінках не більш однієї оцінки «задовільно» (E);

«Задовільно» (D), якщо в окремих оцінках не більш двох оцінок «задовільно» (E);

«Задовільно» (С), якщо в окремих оцінках не більш однієї оцінки «незадовільно» (F або FX);

«Незадовільно» (F або FX), якщо в окремих оцінках більше однієї оцінки «незадовільно» (F або FX).

При проведенні екзамену у формі комп'ютерного тестування оцінка за тестові завдання виставляється:

«Відмінно» (А), якщо надано понад 90% правильних відповідей;

«добре» (В), якщо надано 82-89% правильних відповідей;

«добре» (С), якщо надано 75-81% правильних відповідей;

«задовільно» (D), якщо надано 66-74% правильних відповідей;

«задовільно» (E), якщо надано 60-65% правильних відповідей;

«незадовільно» (FX), якщо надано 35-59% правильних відповідей;

«незадовільно» (F), якщо надано 1-34% правильних відповідей.

Підсумкова оцінка формується через розподіл балів між поточним контролем, виконанням індивідуального науково-дослідного завдання та екзаменом у співвідношенні 50% оцінки за практичні дії, семінари, поточний контроль, 30% за виконання індивідуального науково-дослідного завдання і 20% за результати екзамену.

ПОЛІТИКА КУРСУ

- Курс передбачає роботу в команді.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо слухач відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- Під час роботи над індивідуальним науково-дослідним завданням не допустимо порушення академічної доброчесності.
- Презентації та виступи мають бути авторськими оригінальними.